

Q.P. Code : 303600

(3 Hours)

[Total Marks : 100]

- N.B. : (1) Attempt **all** questions.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(3) Support your **answers** with relevant **case laws**.

1. Answer in two sentences :

1. What is quasi judicial function?
2. What is Sub-ordinate Legislation?
3. State the functions of Scrutiny Committee.
4. Define the Doctrine of Laissez Faire.
5. What is post decisional hearing?
6. State two functions of Civil Servants.
7. Define Henry VIII clause.
8. What is conditional legislation?
9. Define the substantive ultra vires.
10. What is Speaking Order?

2. Write short notes on (**any four**) :

1. Right to Information
2. Separation of Powers
3. Legitimate expectation
4. Committee on Public Undertakings (COPU)
5. Doctrine of proportionality
6. Kinds of bias

3. Answer the situational based questions :

- (1) The University cancelled the examination of few students after verifying the attendance record but without giving them any notice. However, these students had actually appeared at the examination.

Question :

- (a) Whether University can cancel the examination after appearing in the exam?
- (b) When the principles of natural justice need to be followed? State the exemption, if any.

TURN OVER

- (2) Mr. 'A' made the highest bid at an auction for the development of Ghat. The bid was accepted by the Collector of that region. Mr. 'A' deposited half of the auction money with the Government and provisional permit was granted to him. Mr. 'A' was put in possession of the Ghat and thereafter he spent large amount of money for the development of the Ghat. Later, the government wanted to settle the Ghat deal with another person. Mr. 'A' challenged this action of the Government and approached the Court.

Question :

- (a) Which writ can be issued in the above matter?
(b) Does doctrine of estoppel apply in the above case?
- (3) Mr. Y was appointed as senior officer in the government department though he was not educationally and experience wise qualified for the post.

Question :

- (a) What can be done to oppose such an appointment?
(b) Is there any remedy available?
(c) Explain the remedy available in details.

4. Answer **any four** in detail :

- (a) Define the Administrative law. Discuss the reasons of its growth.
(b) Discuss the principle of natural justice with special reference of working of tribunals?
(c) Discuss Dicey's Principles of Rule of Law?
(d) Explain judicial control of administrative action.
(e) What is a corporation? Discuss the characteristics of corporation. Explain the classification of corporation.
(f) Explain the following (**Any Two**) :
(1) Droit Administratif
(2) Vigilance Commission
(3) Ombudsman

Q.P. Code : 303600

३
(मराठी रूपांतर)
(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) उत्तरांना न्यायनिर्णयाचा संदर्भ द्या.
(४) मराठी रूपांतराचे आकलन व झाल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका कृपया पहावी.

१. दोन वाक्यात उत्तरे लिहा :

१. न्यायिकवून कार्ये (quasi judicial function) म्हणजे काय?
२. Sub-ordinate Legislation कायदे म्हणजे काय?
३. छाननी समितीची (Scrutiny Committee) कार्ये सांगा?
४. निरंकुश अर्थव्यवहार सिध्दांत (Laizzez faire) व्याख्या सांगा.
५. निर्णय उपरांत सुनावणी (Post Decisional Hearing) म्हणजे काय?
६. नागरी सेवकाची (Civil Servants) दोन कार्ये सांगा.
७. हेनरी आठ (Henry VIII) खंड म्हणजे काय?
८. सशर्त कायदे (Conditional Legislation) म्हणजे काय?
९. मुख्य अधिकारबाह्यतः (Substantive Ultra Vires) स्पष्ट करा.
१०. स्पष्टादेश (Speaking Order) म्हणजे काय?

२. टीप लिहा (कोणतेही चार) :

१. माहितीचा अधिकार
२. शक्तीचे पृथःकरण सिध्दांत (Separation of Powers)
३. कायदेशीर अपेक्षा (Legitimate expectation)
४. सार्वजनिक उपक्रम समिती (Committee on Public Undertakings)
५. सकारण आदेश (Doctrine of Proportionality)
६. कलाचे प्रकार (Kinds of Bias)

३. परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

१. विद्यापिठाने हजेरीपट तपासल्यानंतर विद्यार्थ्यांना कोणतीही सूचना न देता काही विद्यार्थ्यांची परीक्षा रद्द केली. तथापि, सदरहू विद्यार्थी परिक्षेला हजर राहिले होते.
(अ) परिक्षेला बसल्याची प्रक्रिया पूर्ण झाल्यानंतर विद्यापिठ सदर विद्यार्थ्यांची परीक्षा रद्द करू शकते का?
- (ब) नैसर्गिक न्याय तत्त्वाचा सिध्दांत कधी पाळावा लागतो? यामध्ये काही सूट आहे काय?

TURN OVER

२. घाट बनविण्यासाठी आयोजित करण्यात आलेल्या लिलावात श्री 'अ' यांनी सर्वात जास्त बोली लावली. सदरहू बोली त्या भागाच्या जिल्हाधिकाऱ्यांनी स्विकारली. श्री 'अ' यांनी त्या बोलीच्या रकमेच्या अर्धी रक्कम ही शासनाकडे जमा केली व त्यांना तात्पुरती परवानगी देण्यात आली. श्री 'अ' यांना घाटाचा ताबा देण्यात आला आणि त्यानंतर त्यांनी घाटाच्या विकासासाठी मोठ्या प्रमाणावर रक्कम खर्च केली. काही काळानंतर शासनाने तो घाट बनविण्याचे काम दुसऱ्या व्यक्तीला देण्याचे ठरविले. श्री 'अ' यांनी शासनाच्या या कृतीला आव्हान दिले आणि ते न्यायालयाकडे गेले.

- (अ) उपरोक्त प्रकरणात कोणती रिट (Writ) लागू करता येईल?
(ब) या प्रकरणाला डॉक्ट्रीन ऑफ इस्टॉपल लागू होईल काय?

३. 'य' यांना पदाला आवश्यक असलेली शैक्षणिक पात्रता व अनुभव नसल्याने त्यांना शासकीय विभागामध्ये वरिष्ठ पदावर नेमण्यात आले.

- (अ) अशा प्रकारच्या नेमणुकीविरोधात काय करता येईल? आविरोध काही उपाययोजना आहेत काय?
(ब) सदर उपाययोजना सविस्तर मांडा.

४. सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणत्याही चार) :

- (अ) प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या सांगा. प्रशासकीय कायद्याच्या वाढीची कारणे सांगा.
(ब) न्यायाधिकरणाच्या कामाचा संदर्भ देऊन नैसर्गिक न्याय तत्त्वाची चर्चा करा.
(क) कायद्याचे राज्य या संदर्भातील डायसेचे तत्त्व स्पष्ट करा.
(ड) प्रशासकीय कृती वरील न्यायिक नियंत्रणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
(इ) महामंडळ म्हणजे काय? महामंडळाच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. महामंडळाचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.
(फ) खालील स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) :
(१) ड्राईट ऑडमिनिस्ट्रेटिव्ह (Droit Administratif)
(२) दक्षता आयोग (Vigilance Commission)
(३) लोकपाल (Ombudsman)